

om die reden werd de verzochte voorziening afgewezen.

3. Daarna is tussen de AP en de onderneming gesproken over de wijze van toezending: welke informatie moest uit de besluiten worden verwijderd alvorens deze aan de klagers werden toegezonden? De onderneming verzocht de boete-hoogte inclusief alle informatie over de berekening ervan te verwijderen. Daartoe was de AP niet bereid en vervolgens heeft de onderneming de kortgedingrechter verzocht de AP te gebieden de boetehoogte uit het besluit te verwijderen alvorens het aan klagers toe te zenden. Dat verzoek wordt toegewezen. Daarbij overweegt de rechter dat een belangenafweging moet plaatsvinden. Omdat kennelijk sprake is van een zeer hoge boete, in elk geval hoger dan € 1 miljoen, moet de hoogte ervan bij toezending aan de klagers worden verwijderd. Het bekend worden van de boete kan blijkens de uitspraak forse negatieve gevolgen hebben voor de onderneming en voor een besluit op het handhavingsverzoek is niet nodig dat klagers ook de hoogte van de boete kennen.

4. Kennelijk heeft de onderneming ook verzocht om een verbod om de handhavingsbesluiten aan derden bekend te maken. Daarop gaat de kortgedingrechter echter niet in omdat er een bestuursrechtelijke procedure loopt en de onderneming al een zienswijze tegen dit publicatievoornemen heeft ingediend.

5. Die combinatie leidt wel tot een lastige uitkomst: als een toezichthouder tot handhaving besluit naar aanleiding van een handhavingsverzoek, moet de betrokkene dus kennelijk bij de bestuursrechter zijn om publicatie van het handhavingsbesluit te voorkomen en bij de civiele rechter om te voorkomen dat het besluit aan de verzoekers om handhaving wordt toegezonden. Die uitkomst lijkt mij niet wenselijk gelet op de gevolgen daarvan voor de rechtsbescherming van betrokkene. Het is zeer belastend twee afzonderlijke procedures te moeten voeren om bekendmaking van een besluit aan derden te voorkomen.

6. De overweging dat de boetehoogte relevant is bij een publicatieverbod wijkt overigens af van de bestuursrechtelijke jurisprudentie over verzoeken om een publicatieverbod. In beginsel is de hoogte van de boete volgens die jurisprudentie geen reden voor schorsing tenzij sprake is van een wanverhouding met de ernst en verwijtbaar-

heid (ECLI:NL:RBROT:2014:7544). Hoewel dat criterium in deze uitspraak niet wordt toegepast, is het niet uitgesloten dat daarvan in dit geval wel sprake is. In r.o. 4.5 wordt vermeld dat de boete is opgelegd met toepassing van het boetebeleid van de European Data Protection Board (“EDPD”) en daardoor kennelijk veel hoger is dan eerdere boetes van de AP. Dit boetebeleid (de *Fining guidelines*) is op 24 mei 2023 in werking getreden. In dit beleid vormt de omzet van de onderneming een belangrijk uitgangspunt. Sinds de inwerkingtreding van dit beleid heeft de AP een boete van € 30.500.000 opgelegd aan Clearview en een boete van € 290.000.000 aan Uber. Het is dan ook zeer wel mogelijk dat de AP ook in het voorliggende geval een zeer hoge boete wilde opleggen, waarvan de rechter wellicht zou kunnen oordelen dat sprake is van een wanverhouding. Maar dat criterium is in de uitspraak van de kortgedingrechter niet toegepast.

mr. drs. S.M.C. Nuijten

288

EU-sanctiewetgeving en vordering tot vrijgave van binnenkomende betaling

Voorzieningenrechter Rechtbank Amsterdam
14 augustus 2024, nr. KG ZA 24-707,
ECLI:NL:RBAMS:2024:6071
(mr. Dudok van Heel)
Noot mr. drs. S.M. Peek

Tegenhouden van betaling door bank was noodzakelijk en proportioneel. Bank kon immers onvoldoende uitsluiten dat sprake was van sanctieomzeiling. Geen schending van zorgplicht en van onrechtmatig handelen door bank is evenmin sprake. Belangenafweging leidt niet tot ander oordeel. Afwijzing vordering tot vrijgave.

[BW art. 6:162]

Bij de beoordeling van de vraag of ING Bank de tegengehouden betaling moet vrijgeven, komt enerzijds gewicht toe aan de in art. 2 lid 1 ABV neergelegde zorgplicht, op grond waarvan ING Bank bij haar dienstverlening de nodige zorgvul-

digheid in acht dient te nemen en daarbij naar beste vermogen met de belangen van haar klanten rekening dient te houden. Anderzijds is Andersson Capital ingevolge art. 2 lid 2 ABV verplicht rekening te houden met de belangen van ING Bank, waaronder het nakomen van haar wettelijke verplichtingen op grond van de Wft en de Wwft, en is zij op grond van art. 3 ABV verplicht om vragen te beantwoorden die ING Bank stelt om misbruik te voorkomen en risico's te beoordelen. Dergelijke vragen hoeven niet alleen te zien op het profiel van de cliënt, maar kunnen ook zien op specifieke transacties. Op grond van art. 39 Voorwaarden en overige regelingen Zakelijk (VRZ) is ING Bank bevoegd betaelopdrachten en betalingstransacties te weigeren indien de betaling of de uitvoering daarvan in strijd is met toepasselijk nationaal of internationaal recht of intern beleid. ING Bank heeft in dit geval een uit China afkomstige betaling van \$ 500.000 tegengehouden. Dit is een tijdelijke maatregel in afwachting van de uitkomst van het onderzoek naar die transactie. Dit onderzoek is kennelijk nog niet afgerond en ING Bank wil voorkomen dat met die transactie handelsembargo's worden overtreden doordat de verkochte vliegtuigmotor uiteindelijk in Rusland terecht komt. Het tegenhouden van de transactie is gerechtvaardigd indien ING Bank beschikt over voldoende serieuze aanwijzingen, althans onvoldoende kan uitsluiten, dat sprake is van sanctieomzeiling. Indien ING Bank een transactie mogelijk maakt waarmee vervolgens sancties worden omzeild is dat immers een strafbaar feit.

De transactie van \$ 500.000 is binnen het door ING Bank gebruikte screenings- en monitoringsysteem signaleerd door – kennelijk – een combinatie van de naam van de betalende partij Drayton Aerospace Ltd en de omstandigheid dat het geld werd betaald vanaf een rekening bij een bank in China. Daarbij komt dat Drayton Aerospace Ltd wordt genoemd – als partij die gesanctioneerde luchtvaartonderdelen naar Rusland levert en daarbij sancties omzeilt – in een door ING Bank in het geding gebracht artikel van IStories met de titel “Why Russian Airplanes Keep Flying despite the Imposed Sanctions”

Het is dan ook terecht dat ING Bank zekerheids halve de betaling heeft tegengehouden en dat zij vervolgens vragen is gaan stellen aan Andersson Capital om zeker te stellen dat de vliegtuigmotor niet in Rusland zou belanden. Gelet op de productcode van de vliegtuigmotor (8407.11.00.6

used engine; een goed dat onder embargo staat), die Andersson Capital diezelfde dag kenbaar maakte, is het eveneens terecht dat ING Bank nadere vragen is gaan stellen aan Andersson Capital.

Andersson Capital heeft steeds tegen ING Bank gezegd dat Drayton Aerospace Ltd de eindgebruiker van de vliegtuigmotor zou zijn. ING Bank heeft gedurende die periode terecht twijfels gehad bij die mededeling van Andersson Capital, nu Drayton Aerospace Ltd zelf geen vliegtuigmaatschappij is en derhalve geen eindgebruiker kan zijn. Tot dan toe heeft ING Bank de betaling dan ook terecht tegengehouden.

Iets meer dan een uur voor de mondelinge behandeling heeft Andersson Capital alsnog een end user certificate met betrekking tot de vliegtuigmotor ingediend, waarin staat dat vliegmaatschappij Lion Air de eindgebruiker van de vliegtuigmotor is. Tijdens de mondelinge behandeling heeft ING Bank van haar hoofdkantoor het bericht gekregen dat dit end user certificate niet als afdoende is beoordeeld.

ING Bank heeft op grond daarvan terecht de betaling van \$ 500.000 niet willen doorvoeren. ING Bank kan immers tot op heden onvoldoende uitsluiten dat sprake is van sanctieomzeiling. Daarmee is het tegenhouden van de betaling door ING Bank noodzakelijk en proportioneel.

Van schending van de zorgplicht door ING Bank is al met al geen sprake. ING Bank handelt ook niet onrechtmatig en ING Bank handelt evenmin in strijd met de VRZ.

Ten slotte leidt een belangenafweging niet tot een ander oordeel. Tegenover het grote belang van ING Bank bij het naleven van haar wettelijke verplichtingen, wegen de belangen van Andersson Capital minder zwaar. Zij heeft de schijn tegen en heeft wisselende en onbevredigende verklaringen gegeven ten aanzien van de vraag wie de end user van de vliegtuigmotor is.

Andersson Capital Holding BV te Voorhout,

eiseres,

advocaat mr. F.L.P. Vulto,

tegen

ING Bank NV te Amsterdam,

gedaagde,

advocaten mr. D. Verheij en mr. D.A. Apperloo.

(...; red.)

2. De feiten

2.1. Andersson Capital exploiteert een bedrijf in de luchtvaartbranche en is actief in de Asia-Pacific regio waar zij onderhoudsondersteuning biedt voor vliegtuigen.

2.2. Andersson Capital bankiert sinds december 2020 bij ING Bank. Andersson Capital houdt sinds juli 2022 een zakelijke USD-rekening aan bij ING Bank met rekeningnummer [rekeningnummer]. Op de relatie tussen partijen zijn de Algemene Bankvoorwaarden 2017 (hierna: ABV) van toepassing, alsmede de Voorwaarden en overige regelingen Zakelijk van 1 januari 2024 (hierna: de VRZ).

2.3. Op 21 juni 2024 heeft Andersson Capital in verband met de verkoop van een vliegtuigmotor van Drayton Aerospace Limited (een vliegtuigonderhoud- dienstverlener) – zonder enige belemmering – een aanbetaling ter hoogte van € 1.700.000 ontvangen op haar ING-rekening.

2.4. Op 24 juni 2024 heeft de Europese Unie (EU) een nieuw sanctiepakket aangenomen tegen Rusland (Besluit (GBVB) 2024/1738 Van de Raad van 24 juni 2024 tot wijziging van Besluit 2014/145/GBVB betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen). Daarmee zijn er extra maatregelen genomen tegen het omzeilen van sancties via (onder meer) China.

2.5. Bij koopovereenkomst gedateerd 2 juli 2024 heeft Andersson Capital voor een totaalbedrag van USD 6.600.000 een aantal landingsgestellen voor vliegtuigen verkocht aan Drayton Aerospace Limited (gevestigd te Xiamen, China).

2.6. Bij koopovereenkomst gedateerd 16 juli 2024 heeft Andersson Capital voor een bedrag van USD 2.200.000 de onder 2.3 genoemde vliegtuigmotor verkocht aan Drayton Aerospace Limited (gevestigd te Hong Kong).

2.7. Op 25 juli 2024 heeft Drayton Aerospace Limited opdracht gegeven aan Citibank om een bedrag van USD 500.000 over te maken op de ING-rekening van Andersson Capital, alsmede opdracht gegeven aan Bank of China om USD 6.600.000 over te maken op de ING-rekening van Andersson Capital. ING Bank heeft deze twee transacties bij binnenkomst tegengehouden, zodat Andersson Capital niet over de overgemaakte bedragen kon beschikken.

2.8. Bij e-mail van 5 augustus 2024 heeft Andersson Capital aan ING Bank (afdeling Interna-

tionaal Betalingsverkeer Vreemde Valutatransacties) geschreven dat zij een bedrag van USD 500.000 en een bedrag van USD 6.600.000 niet heeft ontvangen op haar ING-rekening, terwijl haar klant heeft bevestigd dat die bedragen door haar zijn betaald en ook zijn ontvangen door ING Bank.

2.9. Bij e-mail van 6 augustus 2024 heeft ING Bank (afdeling Internationaal Betalingsverkeer Vreemde Valutatransacties) aan Andersson Capital geschreven dat verwachte inkomende betalingen in principe niet door ING Bank kunnen worden onderzocht en dat het onderzoek door de betalende partij bij zijn/haar bank gestart dient te worden, maar dat zij haar onderzoeksteam heeft gevraagd of het mogelijk is om na te gaan wat de status is van de betaling van USD 500.000.

2.10. Bij e-mail van 7 augustus 2024 (13:59 uur) heeft ING Bank (afdeling klantmonitoring) Andersson Capital verzocht om mee te werken aan een onderzoek naar de bij ING Bank binnengekomen betaling van USD 500.000 van Drayton Aerospace Limited. In dat kader heeft ING Bank Andersson Capital verzocht de volgende vragen te beantwoorden alvorens de betaling zou kunnen worden verwerkt:

“1. Wij verzoeken je de aard van deze transactie uitgebreid toe te lichten.

2. We ontvangen graag ondersteunende documentatie in de vorm van de onderliggende factuur en/of opdrachtbevestiging.

3. We vernemen graag of het bij deze transactie om goederen en/of diensten gaat. Wees in de toelichting zo specifiek mogelijk over hetgeen dat geleverd is.

4. Wij ontvangen graag de productcode (CN-code) van de betreffende goederen.

5. Waar komen de goederen, gerelateerd aan deze transactie, oorspronkelijk vandaan en wat is de uiteindelijke bestemming hiervan?”

2.11. Bij e-mail van 7 augustus 2024 (15:14 uur) heeft Andersson Capital de volgende antwoorden gegeven op de door ING Bank gestelde vragen (met daarbij enkele afbeeldingen en bijlagen):

ad 1: “a. Andersson Capital Holding is a asset manager for aircraft and related equipment for maintenance support to our company PAMAVP TECHNIK BV., and its aviation maintenance clients globally [onleesbaar] Thai Airways, Aergo Capital, Avolon and many more. Andersson future sales may exceed €100M euros, per. transaction, therefore we must ensure that ING is capable

of supporting our [onleesbaar] compliance with all US and EU regulations and a certified member of ISTAT and ASA, both being exclusive aviation organizations that conduct due diligence and KYC on all its members. [onleesbaar] dialogues within the Aerospace community.

b. Our client Drayton has purchased the Engine V2527-A5 serialnumber. V15830 in unserviceable (not working) condition in the amount of \$2,200,000 USD. Andersson Capital has received the [onleesbaar] finalize the payment.”

ad 2: “a. Invoice Drayton Attached. b. Purchase Agreement Attached”

ad 3: “Commercial Aircraft Engine / Aircraft configuration Airbus A320”

ad 4: “HS code. 8407.10.00.6 used engine”

ad 5: oorsprong goederen: “Vancouver, Canada”, uiteindelijke bestemming goederen: “Drayton Aerospace Hong Kong S.A.R.”.

2.12. Bij brief van 7 augustus 2024 (verzonden per e-mail om 16:43 uur) heeft de advocaat van Andersson Capital aan ING Bank voor zover van belang geschreven dat ING Bank de gelden (USD 6.600.000 en USD 500.000) ruim tien dagen onrechtmatig onder zicht houdt, dat Andersson Capital ten aanzien van de transactie van USD 6.600.000 in het duister tast en dat zij inmiddels reeds USD 250.000 schade heeft geleden door de handelwijze van ING Bank. Andersson Capital heeft ING Bank ten slotte gesommeerd om de gelden uiterlijk op 8 augustus 2024 om 16:00 uur vrij te geven en te bevestigen dat zij Andersson Capital volledig schadeloos zal stellen voor de geleden en nog te lijden schade. Daarbij is ING Bank in het vooruitzicht gesteld dat bij gebreke daarvan een kort geding zal worden gestart.

2.13. Bij e-mail van 8 augustus 2024 (11:31 uur) heeft ING Bank (afdeling Internationaal Betalingsverkeer Vreemde Valutatransacties) aan Andersson Capital geschreven dat de inkomende betalingen (van USD 6.600.000 en USD 500.000) reeds in behandeling zijn genomen bij de afdeling klantmonitoring en dat zij haar verzoek niet verder in behandeling kan nemen. Andersson Capital is doorverwezen naar afdeling klantmonitoring.

2.14. Bij e-mail van 8 augustus 2024 (12:18 uur) heeft Andersson Capital opdracht gegeven aan haar advocaat om een juridische procedure te starten tegen ING Bank, alsmede om een klacht in te dienen bij het Kifid.

2.15. Bij e-mail van 8 augustus 2024 (14:44 uur) heeft ING Bank (afdeling klantmonitoring) Andersson Capital verzocht om de volgende nadere vragen te beantwoorden:

“1. Hoe wordt een (in)directe connectie met Rusland voorkomen? Heeft ANDERSSON CAPITAL HOLDING B.V. een Compliance en Controle programma om dit te controleren?

2. Heeft ANDERSSON CAPITAL HOLDING B.V. huidige of voorgaande relaties met Russische tegenpartijen?

3. Is de tegenpartij van deze transactie een nieuwe klant van ANDERSSON CAPITAL HOLDING B.V. of bestond de klantrelatie al voor 2022?

4. Graag ontvangen wij een eindgebruikerscertificaat die betrekking heeft op de goederen die bij deze transactie betrokken zijn.”

Bij e-mail van 8 augustus 2024 (15:42 uur) heeft Andersson Capital ING Bank verzocht de betaling vrij te geven en tevens de volgende antwoorden gegeven op de door ING Bank gestelde vragen:

“ad 1: ‘All aviation companies [onleesbaar] adherence to signing and compliance agreements, if the end user in anyway fails to comply we immediately discontinue business, additionally (unknowingly to our clients) all our equipment has [onleesbaar] As additional compliance Andersson pays and manages all shipping activities utilizing our own transport and freight forwarding companies to customer destination, thereby not allowing for inter [onleesbaar] customer.’

ad 2: ‘NO’

ad 3: ‘NO’

ad 4: ‘Anderson end-use customer is Drayton Aerospace as agreed in our Purchase agreement and attached signed compliance agreement of Andersson Capital and its affiliated organizations (...)’”

2.17. Bij e-mail van 10 augustus 2024 heeft de advocaat van ING Bank voor zover van belang het volgende aan de advocaat van Andersson Capital geschreven:

“Zoals uw cliënte genoegzaam bekend, werden de transacties van USD 6.6 miljoen en USD 500.000 door ING onderzocht om mogelijke betrokkenheid bij schending van internationale sancties of andere financieel economische criminaliteit te voorkomen. Naar aanleiding van de dagvaarding met producties heeft ING de bij de dagvaarding gevoegde stukken bestudeerd en beoordeeld. In productie 2 bij dagvaarding zijn end user certifi-

cations (eindgebruikerscertificaten) opgenomen die (enkel) betrekking lijken te hebben op de transactie van USD 6.6 miljoen. Deze stukken zijn voor ING nieuw. Deze eindgebruikerscertificaten zijn in de beoordeling meegenomen samen met de eerder ontvangen informatie. Op basis van deze informatie heeft ING geen nadere vragen meer over de transactie van USD 6.6 miljoen. Namens ING kan ik bevestigen dat de transactie van USD 6.6 miljoen is vrijgegeven en dat de gelden inmiddels zijn bijgeschreven.

Ten aanzien van de tweede transactie van USD 500.000 heeft ING nog geen end user certificate ontvangen. Graag verzoek ik u vriendelijk het end user certificate voor de transactie van USD 500.000 aan ING (via mij) te doen toekomen. Indien ING het end user certificate heeft ontvangen (en deze afdoende is beoordeeld), verwacht ING ook ten aanzien van deze transactie haar KYC-onderzoek spoedig te kunnen afronden.”

2.18. Bij e-mail van 11 augustus 2024 (13:22 uur) heeft de advocaat van ING Bank voor zover van belang het volgende aan de advocaat van Andersson Capital geschreven:

“(…) Voor de USD 500.000 transactie mist ING het end user statement, welke door ING reeds op 8 augustus 2024 om 14:44 uur is opgevraagd. Het door ING ontvangen antwoord van uw cliënt op 8 aug [onleesbaar] om 15:42 uur is niet volledig, dan wel mist de gevraagde documentatie. De bijgevoegde bijlage bij deze mail bevat een User Agreement and Compliance Statement en geen end user statement ten [onleesbaar] van de vliegtuigmotor waar de transactie van 500k transactie op ziet. Het betreft hier een algemeen document. Hierbij geldt dat de afnemer van de motor Drayton Aerospace Industries Limited geen vliegtuigmaatschappij is en derhalve geen eindgebruiker kan zijn van de vliegtuigmotor. ING wijst in dit verband op de verstrekte end user statements ten aanzien van de landingsgestellen, waarbij [onleesbaar] end user is. Nu uw cliënt deze transactie reeds heeft verricht, vertrouwt ING erop dat zij over deze end user statement beschikt en deze derhalve spoedig aan ING kan verstrekken om zodoende [onleesbaar] te verrichten KYC-onderzoek naar de transactie, waartoe zij op grond van diverse wet- en regelgeving gehouden is, te kunnen afronden. ING vertrouwt erop dat zij alsnog spoedig de end user statement van de vliegtuig-

motor waarop de USD 500.000 transactie ziet ontvangt.”

2.19. Bij e-mail van 11 augustus 2024 (16:58 uur) heeft de advocaat van Andersson Capital voor zover van belang het volgende aan de advocaat van ING Bank geschreven:

“Ik geef u nogmaals en voor de laatste maal in overweging om uw cliënt het advies te geven om de USD 500.000 vrij te geven. Zoals reeds gememoreerd is Drayton de eindgebruiker. Dat zij geen vliegtuigmaatschappij zou zijn doet daar niet aan af. (...) Drayton is een soort Kwik-Fit (...) Zij hebben onderdelen op voorraad, een eigenaar van een vliegtuig (en dat hoeft geen luchtvaartmaatschappij te zijn) komt langs met dat vliegtuig, en laat vervolgens onderhoud plegen. (...) Van Andersson kan nu niet gevergd worden dat zij aanvullende informatie overlegt die zij niet heeft en niet kan hebben. (...)”

2.20. Op 12 augustus 2024 (12:08 uur; kort voor de aanvang van de mondelinge behandeling in dit kort geding) heeft Andersson Capital een end user certificate met betrekking tot de verkochte vliegtuigmotor in het geding gebracht.

3. Het geschil

3.1. Andersson Capital vordert – na vermindering van eis – om bij uitvoerbaar bij voorraad verklaard vonnis:

I. ING Bank te veroordelen om de gelden ten belope van USD 500.000 onmiddellijk dan wel in ieder geval binnen twee dagen na dit vonnis vrij te geven aan Andersson Capital, op straffe van een dwangsom;

II. ING Bank te verbieden om na het vrijgeven van de gelden uitgaande boekingen ter zake van de in het geding aangehaalde handelstransacties te blokkeren, op straffe van een dwangsom;

III. ING Bank te veroordelen in de proceskosten, te vermeerderen met de wettelijke rente en met de nakosten.

3.2. Andersson Capital stelt daartoe – samengevat – het volgende. ING Bank schendt haar zorgplicht jegens Andersson Capital die voortvloeit uit artikel 2 van de ABV. ING Bank heeft niet duidelijk gecommuniceerd over het door haar uitgevoerde KYC-onderzoek. De wijze waarop zij Andersson Capital heeft bevraagd is stuitend, aangezien Andersson Capital zich als een betrouwbare marktpeler heeft bewezen. ING Bank heeft de noodzaak en de proportionaliteit van het tegenhouden van de gelden niet aangetoond. ING

Bank handelt door het schenden van haar zorgplicht tevens onrechtmatig jegens Andersson Capital en zij lijdt daardoor schade. ING Bank handelt eveneens in strijd met (artikel 30 van) de VRZ. De schade van Andersson Capital bedraagt reeds € 250.000 en zal nog oplopen. Mogelijk zal Andersson Capital door het handelen van ING Bank toekomstige handelstransacties mislopen. De blokkade kan leiden tot reputatieschade en belemmert haar liquiditeit en continuïteit, aldus Andersson Capital.

3.3. ING Bank voert daartegen – samengevat – het volgende verweer. In het kader van haar poortwachtersfunctie is ING Bank op grond van (sanctie)wet-en regelgeving verplicht transacties en haar relaties te screenen en te monitoren. ING Bank heeft ten aanzien van de transactie van USD 500.000 (nog) niet de benodigde informatie van Andersson Capital ontvangen op basis waarvan zij haar KYC-onderzoek naar deze transactie positief heeft kunnen afronden. ING Bank heeft daarnaast sterke twijfels bij de verklaringen van Andersson Capital en de van Andersson Capital ontvangen informatie, waardoor zij niet kan uitsluiten dat met de betalingsopdracht voor de levering van de vliegtuigmotor sancties (handelsembargo's ten aanzien van Rusland) worden overtreden. De vorderingen moeten dan ook worden afgewezen, met veroordeling van Andersson Capital in de reële proceskosten, aldus ING Bank.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. Voor het treffen van de gevraagde voorzieningen in kort geding is slechts plaats, indien voldoende aannemelijk is dat de bodemrechter het standpunt van Andersson Capital zal volgen, bijvoorbeeld als ING Bank een kennelijk ongegrond verweer voert, en indien van Andersson Capital niet kan worden gevergd dat zij de uitslag van de bodemprocedure afwacht.

4.2. Bij de beoordeling van de vraag of ING Bank de tegengehouden betaling moet vrijgeven, komt enerzijds gewicht toe aan de in artikel 2 lid 1 ABV neergelegde zorgplicht, op grond waarvan ING Bank bij haar dienstverlening de nodige zorgvuldigheid in acht dient te nemen en daarbij naar beste vermogen met de belangen van haar klanten rekening dient te houden. Anderzijds is Andersson Capital ingevolge artikel 2 lid 2 ABV

verplicht rekening te houden met de belangen van ING Bank, waaronder het nakomen van haar wettelijke verplichtingen op grond van de Wft en de Wwft, en is zij op grond van artikel 3 ABV verplicht om vragen te beantwoorden die ING Bank stelt om misbruik te voorkomen en risico's te beoordelen. Dergelijke vragen hoeven niet alleen te zien op het profiel van de cliënt, maar kunnen ook zien op specifieke transacties. Op grond van artikel 39 VRZ is ING Bank bevoegd betaalopdrachten en betalingstransacties te weigeren indien de betaling of de uitvoering daarvan in strijd is met toepasselijk nationaal of internationaal recht of intern beleid.

4.3. ING Bank heeft in dit geval een uit China afkomstige betaling van USD 500.000 tegengehouden. Dit is een tijdelijke maatregel in afwachting van de uitkomst van het onderzoek naar die transactie. Dit onderzoek is kennelijk nog niet afgerond en ING Bank wil voorkomen dat met die transactie handelsembargo's worden overtreden, doordat de verkochte vliegtuigmotor uiteindelijk in Rusland terecht komt. Het tegenhouden van de transactie is gerechtvaardigd indien ING Bank beschikt over voldoende serieuze aanwijzingen, althans onvoldoende kan uitsluiten, dat sprake is van sanctieomzeiling. Indien ING Bank een transactie mogelijk maakt waarmee vervolgens sancties worden omzeild is dat immers een strafbaar feit.

4.4. ING Bank heeft tijdens de mondelinge behandeling toegelicht dat zij per dag miljoenen transacties verwerkt, waarbij er slechts duizenden worden onderzocht en dat zij in het kader van haar poortwachtersfunctie op grond van sanctiewet- en regelgeving verplicht is transacties (en haar relaties) te screenen en te monitoren. ING Bank heeft verder aangevoerd dat zij onder meer de op Europees niveau geldende sanctiepakketten naleeft, welke mede naar aanleiding van de Russische invasie in Oekraïne van kracht zijn geworden, waaronder Verordening (EU) nr. 833/2014, waarbij op 24 juni 2024 een veertiende sanctiepakket is aangenomen dat ziet op het omzeilen van sancties via onder meer China (zie 2.4). Volgens ING Bank zorgt zij doorlopend binnen haar transactiescreening en -monitoring, na ontvangst van informatie van diverse partijen, dat zij de juiste (steeds wijzigende) mechanismen, modus operandi en risicoparameters heeft geïmplementeerd.

4.5. Naar de voorzieningenrechter begrijpt, is de transactie van USD 500.000 binnen het door ING Bank gebruikte screenings- en monitoringssysteem gesignaleerd door – kennelijk – een combinatie van de naam van de betalende partij Drayton Aerospace Limited en de omstandigheid dat het geld werd betaald vanaf een rekening bij een bank in China. Daarbij komt dat Drayton Aerospace Limited wordt genoemd – als partij die gesanctioneerde luchtvaartonderdelen naar Rusland levert en daarbij sancties omzeilt – in een door ING Bank in het geding gebracht artikel van IStories met de titel “Why Russian Airplanes Keep Flying despite the Imposed Sanctions”.

4.6. Het is dan ook terecht dat ING Bank zekerheidshalve de betaling heeft tegengehouden en dat zij vervolgens, nadat zij eerst diverse vragen had gesteld aan Citibank China die die bank op 6 augustus 2024 heeft beantwoord, op 7 augustus 2024 vragen is gaan stellen aan Andersson Capital om zeker te stellen dat de vliegtuigmotor niet in Rusland zou belanden. Gelet op de productcode van de vliegtuigmotor (8407.11.00.6 used engine; een goed dat onder embargo staat), die Andersson Capital diezelfde dag kenbaar maakte, is het eveneens terecht dat ING Bank nadere vragen is gaan stellen aan Andersson Capital.

4.7. Anders dan Andersson Capital meent is het niet vreemd dat de eerdere betaling van USD 1,7 miljoen op 21 juni 2024 niet is gesignaleerd door het systeem van ING Bank. Pas daarna, op 24 juni 2024, is immers het veertiende sanctiepakket aangenomen (zie 2.4), zodat het goed mogelijk is dat pas nadien bepaalde parameters zijn opgenomen in het screenings- en monitoringssysteem van ING Bank waardoor de betaling van 25 juli 2024 wel is gesignaleerd.

4.8. ING Bank heeft aan Andersson Capital duidelijk gemaakt dat zij ten aanzien van de transactie van USD 500.000 in afwachting is van een end user certificate en dat zij, als deze door haar als afdoende is beoordeeld (net als bij de transactie ter hoogte van USD 6,6 miljoen met betrekking tot de landingsgestellen), zal overgaan tot vrijgave van het bedrag van USD 500.000. Andersson Capital heeft steeds (tot een dag voor de mondelinge behandeling in dit kort geding) tegen ING Bank gezegd dat Drayton Aerospace Limited de eindgebruiker van de vliegtuigmotor zou zijn (zie 2.11, 2.16 en 2.19). ING Bank heeft gedurende die periode terecht twijfels gehad bij die mededeling van Andersson Capital, nu Drayton Aerospace

Limited zelf geen vliegtuigmaatschappij is en derhalve geen eindgebruiker kan zijn. Tot dan toe heeft ING Bank de betaling dan ook terecht tegengehouden.

4.9. Iets meer dan een uur voor de mondelinge behandeling in dit kort geding heeft Andersson Capital alsnog een end user certificate met betrekking tot de vliegtuigmotor ingediend, waarin staat dat vliegmaatschappij *Lion Air* de eindgebruiker van de vliegtuigmotor is. Dat end user certificate ziet er, voor zover van belang, als volgt uit:

END USE/END USER CERTIFICATION / RE: Compliance with United States Export Regulations.

It is Drayton Aerospace Limited policy to verify the end use and end user in all sales of all products to ensure compliance with US Export Control laws and regulations. Because the products you are purchasing are, or may be, for export outside the United States, please confirm the following:

1. I (We) will not export or re-export any products, technology or software to embargoed/sanctioned countries including, but not limited to: BALKANS, BELARUS, BURMA (MYANMAR), COTE D'IVOIRE, CRIMEA, REGION OF UKRAINE, CUBA, DEMOCRATIC REPUBLIC OF CONGO, DONSJK PEOPLE'S REPUBLIC (DNR), IRAN, IRAQ, LIBYA, LUGANSK PEOPLE'S REPUBLIC (LNR), MOLDOVA, NORTH KOREA, RUSSIA, SOMALIA, SUDAN, SYRIA, UKRAINE, VENEZUELA, and ZIMBABWE, and any other country to which shipment is prohibited, unless otherwise expressly authorized by the United States. Buyer accepts all responsibility for any export of these commodities to comply with all US Export Laws and Regulations.

(...)

0737-800/900 V2527-A5 Engine for Lion Air
Customer Reference with Drayton Aerospace (Xiamen) Landing Systems Limited
Signature: Date: August 6, 2024 Title: Procurement Manager
Print Name: Company: PT Lion Mandar Airlines End User: PT Lion Mandar Airlines
Address: Jl. Gaja Mada No. 7, Jakarta Pusat, Indonesia
Room 1306, 13F Tower A,
New Mandarin Plaza, 14 Science Museum Road, Tsim Sha Tsui,
Kowloon, Hong Kong
www.lionair.com

4.10. Onmiddellijk na ontvangst heeft ING Bank het onder 4.9 weergegeven end user certificate bij haar op het hoofdkantoor in onderzoek genomen. Tijdens de mondelinge behandeling heeft ING Bank van haar hoofdkantoor het bericht gekregen dat dit end user certificate niet als afdoende is beoordeeld en wel om ten minste de volgende drie redenen:

- het end user certificate is strijdig met de eerdere mededelingen van Andersson Capital dat Drayton Aerospace Limited de end user zou zijn;
- het end user certificate is pas op 12 augustus 2024 ontvangen, terwijl er al om wordt gevraagd sinds 8 augustus 2024, de transactie heeft plaatsgevonden in juli 2024 en het certificaat kennelijk is opgemaakt op 6 augustus 2024;
- er wordt getwijfeld aan de juistheid van het certificaat, nu de vliegtuigmotor bedoeld is voor een Airbus A320 terwijl in het certificaat staat dat het gaat om een Boeing 737 en Lion Air bovendien niet vliegt met Airbus.

4.11. Vervolgens heeft Andersson Capital tijdens de mondelinge behandeling ten aanzien van deze opmerkingen van ING Bank geen nadere verkla-

ring kunnen geven, mede omdat [naam 3] zelf niet op de zitting aanwezig was. ING Bank heeft gezien deze drie redenen terecht de betaling van USD 500.000 niet willen doorvoeren. ING Bank kan immers tot op heden onvoldoende uitsluiten dat sprake is van sanctieomzeiling. Daarmee is het tegenhouden van de betaling door ING Bank noodzakelijk en proportioneel. De goede staat van dienst van [naam 3] doet aan dit alles niets af. Het gaat hier immers niet om hem als persoon, maar om de transactie.

4.12. Van schending van de zorgplicht door ING Bank is al met al geen sprake. Anders dan Andersson Capital meent, handelt ING Bank ook niet onrechtmatig en handelt ING Bank evenmin in strijd met de VRZ.

4.13. Tenslotte leidt een belangenafweging niet tot een ander oordeel. Tegenover het grote belang van ING Bank bij het naleven van haar wettelijke verplichtingen, wegen de belangen van Andersson Capital minder zwaar. Zij heeft de schijn tegen en wisselende en onbevredigende verklaringen gegeven ten aanzien van de vraag wie de end user van de vliegtuigmotor is.

4.14. Het voorgaande leidt tot afwijzing van de vordering die strekt tot vrijgave van het bedrag van USD 500.000. De vordering die ertoe strekt ING Bank te verbieden het bedrag van USD 500.000 na vrijgave te blokkeren zodra dat bedrag wordt uitgeboekt zal eveneens worden afgewezen. Op dit moment kan niet vooruitgelopen worden op een toekomstige situatie waarbij het ING Bank vrij moet staan om een transactie te blokkeren, bijvoorbeeld in geval van een vermoeden van fraude of andere onregelmatigheden.

4.15. Andersson Capital zal als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. Voor een veroordeling in de reële proceskosten is geen aanleiding. Hoewel het te denken geeft dat de end user certificate slechts (iets meer dan) één uur voor de mondelinge behandeling is ingediend, kan niet worden uitgesloten dat dit te wijten is aan een ongelukkige samenloop van omstandigheden. De voorzieningenrechter kan op grond daarvan dan ook niet tot het oordeel komen dat sprake is van misbruik van procesrecht. Dat Andersson Capital een deel van haar vorderingen ter zitting heeft ingetrokken, kan dat verstrekkende oordeel ook niet dragen. De kosten aan de zijde van ING Bank worden aldus conform het toepasselijke liquidatietarief begroot op: (...; red.).

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1. weigert de gevraagde voorzieningen,

5.2. veroordeelt Andersson Capital in de proceskosten (...; red.),

5.3. veroordeelt Andersson Capital in de wettelijke rente over de proceskosten als deze niet binnen veertien dagen na aanschrijving zijn voldaan,

5.4. verklaart de veroordelingen uitvoerbaar bij voorraad.

NOOT

1. Meer en meer rechtszaken worden gevoerd over EU-sanctieregelingen en de impact van financiële en economische sancties op bedrijven en financiële ondernemingen. Zo ook dit vonnis van de voorzieningenrechter van de Rechtbank Amsterdam. De zaak betreft een kort geding van een bedrijf in de luchtvaartbranche, Andersson Capital, tegen haar bank, ING Bank. De bank had binnenkomende betalingen voor de verkoop van landingsgestellen en een vliegtuigmotor aan vliegtuigonderhoudsbedrijf Drayton Aerospace in China tegengehouden. Dit onder meer om mogelijke betrokkenheid bij schending van internationale sancties te voorkomen. De onderneming vordert vrijgave.

2. De betaling voor de landingsgestellen is na onderzoek en ontvangst van zogenoemde end user statements alsnog vrijgegeven. Voor de transactie rond de vliegtuigmotor ontbrak een end user statement. Een end user statement ofwel eindgebruikersverklaring is een document waarin wordt verklaard dat de betreffende goederen in het land van bestemming zullen worden ingevoerd voor eigen gebruik of voor gebruik door aldaar gevestigde afnemer(s), met vermelding voor welk gebruik de goederen bestemd zijn (vgl. Handboek Rusland, Ministerie van Buitenlandse Zaken). Een dag voor de mondelinge behandeling in de zaak schreef de advocaat van Andersson dat Drayton de eindgebruiker van de vliegtuigmotor is, "een soort Kwik-Fit (...) met onderdelen op voorraad", en dat Andersson aanvullende informatie niet heeft. Iets meer dan een uur voor aanvang van de zitting is alsnog een eindgebruikersverklaring overgelegd. Daarin wordt gerefereerd aan "B737-800/900 V2527-A5 Engine for Lion Air with Drayton Aerospace (Xiamen) Landing Systems Limited" met end user

“PT Lion Mentari Airlines” ofwel Lion Air in Indonesië.

3. De voorzieningenrechter wijst de vordering tot vrijgave van het binnenkomende bedrag voor de vliegtuigmotor af. De bank kan tot op heden namelijk onvoldoende uitsluiten dat met de betalingsopdracht voor de levering van de vliegtuigmotor sprake is van sanctieomzeiling. Volgens de voorzieningenrechter heeft ING Bank terecht de betaling niet willen doorvoeren. Daarbij speelt in het bijzonder een rol dat Andersson eerder meedeelde dat Drayton de end user van de vliegtuigmotor zou zijn, het end user certificate pas op de dag van de zitting is ontvangen terwijl de transactie plaatsvond in juli 2024 en het certificaat kennelijk is opgemaakt op 6 augustus 2024, en de vliegtuigmotor (ook gezien de typeaanduiding V2527-A5) bedoeld is voor een Airbus A320 terwijl het certificaat vermeldt dat het gaat om een Boeing 737 en Lion Air bovendien niet vliegt met Airbus, aldus de uitspraak. Volgens de voorzieningenrechter heeft Andersson gezien de wisselende en onbevredigende verklaringen ten aanzien van het eindgebruik van de vliegtuigmotor “de schijn tegen” (overigens lijkt Lion Air volgens haar website naast Boeing 737 wel Airbus te vliegen maar geen A320).

4. Iedereen – dus alle Europese burgers en bedrijven en iedereen op het grondgebied van de EU – is verplicht zich aan EU-sanctieregelgeving te houden. Zakendoen met gesanctioneerde partijen en indirecte handel die een partij op de sanctielijst ten goede komt, zijn verboden. Financiële ondernemingen moeten daarbij als poortwachter relaties screenen en transacties monitoren en in geval van gesanctioneerde personen of entiteiten zo nodig tegoeden bevriezen (art. 2 Regeling toezicht Sanctiewet 1977). In hun onderlinge relatie dragen banken en klanten beide verantwoordelijkheid en moeten zij over en weer met elkaars belangen rekeningen houden. Daar aan refereert ook de voorzieningenrechter onder verwijzing naar de Algemene Bankvoorwaarden (art. 2 en 3). De bank moet het de klant mogelijk maken deel te nemen aan het betalingsverkeer en de klant moet de bank in staat stellen haar poortwachtersfunctie te vervullen en moet eventuele vragen van de bank beantwoorden zodat deze misbruik kan voorkomen en risico’s kan beoordelen. Met de opgelopen geopolitieke spanningen en toegenomen inzet van sancties is ook het onderzoek van banken naar klanten en hun

transacties geïntensiveerd. Kan het risico op schending van internationale sancties onvoldoende worden uitgesloten, dan worden transacties tegengehouden en soms volgt zelfs opzegging van de bankrelatie.

5. Niet alleen het overtreden van sancties maar ook het omzeilen van sancties is expliciet verboden. Dit om ervoor te zorgen dat landen waartegen sancties zijn gericht niet alsnog worden beleverd via landen waar niet vergelijkbare handelsbeperkingen gelden. Zo is het volgens de EU-sanctieregelgeving ten aanzien van Rusland verboden “*bewust en opzettelijk deel te nemen aan activiteiten die tot doel of tot gevolg hebben dat de verbodsbepalingen van deze verordening worden omzeild*”. Dit omzeilingsverbod is neergelegd zowel in de sanctieverordening die ziet op personen en entiteiten (art. 9 Verordening (EU) nr. 269/2014) als de sanctieverordening die sectorale sancties bevat (art. 12 Verordening (EU) nr. 833/2014) alsook in de sanctieverordening ten aanzien van Belarus (art. 1m Verordening (EU) nr. 765/2006).

6. Over het vereiste van handelen met de kennis en bedoeling om een verbod te omzeilen zegt de jurisprudentie in HvJ 21 december 2011, ECLI:EU:C:2011:874 (*Afrasiabi and Others*), dat hieraan is voldaan als de betrokkene “*deliberately seeks that object or effect or is at least aware that its participation may have that object or that effect and accepts that possibility*”. Tegelijk wordt ook een bepaalde mate van due diligence van zogenoemde EU-operators verlangd om ervoor te zorgen dat verboden niet worden omzeild (Commission consolidated FAQs, p. 13 e.v.).

7. Vermoedens van sanctieomzeiling kunnen worden gemeld (o.a. via de Online EU sanctions whistleblower tool) en naar aanleiding daarvan zijn ook wel partijen op de sanctielijsten geplaatst. Zo heeft de EU met het veertiende sanctiepakket tegen Rusland extra instrumenten gecreëerd om omzeiling tegen te gaan (de uitspraak verwijst naar Besluit (GBVB) 2024/1738 van 24 juni 2024 tot wijziging van Besluit (GBVB) 2014/145 ten aanzien van sancties tegen personen en entiteiten, maar ook relevant is Besluit (GBVB) 2024/1744 van 24 juni 2024 tot wijziging van Besluit (GBVB) 2014/512 ten aanzien van sectorale sancties). Ook zijn entiteiten toegevoegd aan de sanctielijst, waaronder personen en entiteiten met commerciële of andere banden met de defensie- en veiligheidssector van Rusland in

derde landen (o.a. China, Kazachstan, Turkije en Dubai, Verenigde Arabische Emiraten) (vgl. Annex IV Verordening (EU) nr. 833/2014). Dit vanwege betrokkenheid bij het omzeilen van handelsbeperkingen.

8. In deze zaak was dit veertiende pakket kennelijk aanleiding voor ING Bank om extra due diligence te doen naar de binnenkomende bedragen voor levering aan China. Bij vliegtuigonderdelen is dit onderzoek extra relevant. Dit gelet op het verbod om goederen en technologie die zouden kunnen bijdragen aan de militaire en technologische versterking van Rusland of tot de ontwikkeling van de defensie- en veiligheidssector, direct of indirect, te leveren aan personen of entiteiten in Rusland en voor gebruik in Rusland (specifieke autorisaties van bevoegde autoriteiten daargelaten). Dit handelsembargo omvat mede vliegtuigmotoren (art. 2a lid 1 en Annex VII Verordening (EU) nr. 833/2014). Voor o.a. banken is relevant dat het verboden is aan levering van dergelijke goederen en technologie direct of indirect financiering of financiële bijstand te verlenen (art. 2a lid 2 sub b Verordening (EU) nr. 833/2014).

9. Niet voor niets is het in de luchtvaartbranche gebruikelijk bij de levering van onderdelen niet alleen te vragen naar de end user maar ook naar het model en (staart)nummer van het vliegtuig waarvoor de onderdelen bestemd zijn. Een staartnummer bestaat naar ik begrijp uit het land van herkomst met daarna nummers die de betreffende maatschappij kiest voor een bepaald type vliegtuig in haar vloot. Daarbij is in de sector vaak wel bekend waar wordt gevlogen door wie met welk type vliegtuig en dus ook of een specifiek onderdeel daar al dan niet voor bestemd kan zijn.

10. Hoewel er voor zover uit de uitspraak valt op te maken geen concrete aanwijzing was dat de vliegtuigmotor voor Rusland bestemd was, feit is dat voor de levering is betaald van een rekening bij een bank in China. China wordt in verband gebracht met omzeiling van Ruslandsancties. Bovendien wordt het bedrijf waaraan geleverd werd, Drayton, in een artikel van IStories in verband gebracht met Rusland en sanctieomzeiling. Andersom zijn er geen sluitende gegevens over voor wie of welk vliegtuig de vliegtuigmotor bestemd is zodat (door)levering aan Rusland of reparatie van een Russisch vliegtuig niet is uit te sluiten. Volgens de voorzieningenrechter is het daarom terecht dat ING Bank de betaling zeker-

heidshalve heeft tegengehouden en vragen is gaan stellen, in afwachting van een afdoende end user certificate. Ook heeft ING Bank terecht twijfels gehad bij die mededelingen van Andersson, nu Drayton zelf geen vliegtuigmaatschappij is en derhalve geen eindgebruiker kan zijn.

11. Hoewel dit voor de vraag die bij de kortgedingrechter voorlag niet relevant is, valt nog op dat het bij de betaling voor de vliegtuigmotor gaat om een transactie in US dollar. Onder bepaalde Amerikaanse sanctiewet- en regelgeving kan dit de jurisdictie van de Amerikaanse autoriteiten triggeren. Weliswaar wordt een dergelijk verreikende jurisdictieclaim internationaal bekritiseerd, maar verwerking van een dollarbetaling door een Amerikaanse correspondentbank namens een buitenlandse klant wordt wel gezien als export van financiële diensten uit de Verenigde Staten hetgeen onder verschillende Amerikaanse sanctiewetten en -regels kan vallen (Emmenegger & Zuber, 'To Infinity and Beyond: U.S. Dollar-Based Jurisdiction in the U.S. Sanctions Context', *SZW/RSDA 2/2022*, p. 116).

12. Op de implicaties van door de VS opgelegde sancties voor Nederlandse financiële instellingen wijst ook het onderzoeksrapport dat DNB op 11 november 2024 publiceerde naar de mogelijke impact van geopolitieke risico's op financiële instellingen: 'Weerbaar in een gure wereld'. Daarin wordt niet alleen veel aandacht besteed aan het groeiend aantal financiële sancties en de verhoogde juridische en reputatierisico's voor instellingen door mogelijke betrokkenheid in handhavings- of strafrechtelijke procedures bij overtreding van de Sanctiewet. Ook onderstreept het onderzoek de aankondiging van Amerikaanse autoriteiten dat Europese banken die nog in Rusland actief zijn en de Amerikaanse sanctiewetgeving niet adequaat naleven, zelf sancties opgelegd kunnen krijgen of de toegang tot dollar-financiering kan worden ontzegd. Een punt van extra aandacht dus.

mr. drs. S.M. Peek

advocaat bij bureau Brandeis te Amsterdam

289

Procesbelang

Rechtbank Rotterdam
19 september 2024, nrs. ROT 24/5513 en ROT
24/8521, ECLI:NL:RBROT:2024:9239
(mr. Goossens)
Noot mr. drs. S.M.C. Nuijten

Stichting is niet-ontvankelijk in bezwaar wegens ontbreken van procesbelang. Gewraakte gedragingen zijn inmiddels gestaakt. Stichting kan niet meer bereiken wat zij aan DNB heeft verzocht, namelijk oplegging van een last onder dwangsom wegens overtreding van transactiemonitoringsverbod.

[Wwft art. 10; Awb art. 1:3 lid 3]

Geen rechtsgeding kan worden gevoerd waar geen belang bij bestaat. Het procesbelang is het belang dat een betrokkene heeft bij de uitkomst van een door hem ingestelde procedure. Daarbij gaat het er niet om of hij gelijk heeft, maar of hij een reëel en actueel belang heeft bij het gelijk, als hij dat zou hebben (ABRvS 14 december 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3757). Als de belanghebbende het met de procedure maximaal mogelijke reeds heeft bereikt, ontbreekt procesbelang (CBb 22 juni 2012, ECLI:NL:CBB:2012:BW9145). Dit betekent dat een louter principieel belang geen procesbelang oplevert (CRvB 10 september 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:2945). Verdragsbepalingen staan er niet aan in de weg dat de toegang tot de rechter wordt beperkt zolang het recht hiertoe niet in de kern wordt aangetast, terwijl het legitieme doel van een goede rechtsbedeling wordt gediend indien de rechter alleen een inhoudelijk oordeel geeft in geval van een reëel procesbelang (CRvB 21 december 2023, ECLI:NL:CRVB:2023:2536). De stichting heeft niet bestreden dat de activiteiten van Transactie Monitoring Nederland (TMNL) zijn stopgezet en de uitgewisselde gegevens zijn verwijderd. Met dit beroep kan de stichting dus niet meer bereiken wat zij in haar verzoek heeft verzocht, namelijk dat de overtreding van het transactiemonitoringsverbod ogenblikkelijk wordt gestopt,

onder oplegging van een last onder dwangsom en een punitieve boete. DNB kan in eerste instantie slechts tegen niet-naleving van art. 10 lid 1 Wwft optreden met een aanwijzing. Een aanwijzing kan slechts zien op een lopende overtreding en kan niet worden gegeven ter voorkoming van herhaling (vgl. CBb 26 maart 2024, «JOR» 2024/133, m.nt. Nuijten). Dit betekent dat DNB hoe dan ook niet meer handhavend kon optreden.

Procesbelang kan verder bestaan in het stellen en tot op zekere hoogte aannemelijk maken dat schade is geleden (bijv. ABRvS 4 oktober 2023, ECLI:NL:RVS:2023:3682 en CRvB 21 april 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:892). Nog daargelaten of een aanvraag van de stichting voorligt als bedoeld in art. 1:3 lid 3 Awb, valt niet in te zien dat de stichting vermogensschade heeft geleden of in haar fundamentele rechten is geschaad door het uitblijven van een handhavingsbesluit door DNB, reeds nu de gewraakte gedragingen door TMNL zijn gestaakt en DNB reeds om die reden niet (langer) bevoegd is om een aanwijzing te geven. Daar komt nog bij dat DNB als toezichthouder vrijwel immuniteit toekomt in deze kwestie. In dit verband wijst de voorzieningenrechter op art. 1:25d Wft, welke immuniteitsbepaling ziet op al het handelen en nalaten van DNB dat rechtstreeks dan wel voldoende inhoudelijk met de uitoefening van haar wettelijke taken en bevoegdheden verband houdt, waaronder het nemen van bestuursrechtelijke besluiten (zie HR 9 maart 2018, «JOR» 2018/125, m.nt. Frielink).

Gelet op een en ander heeft DNB terecht besloten het bezwaar van de stichting wegens het ontbreken van procesbelang bij haar bezwaar niet-ontvankelijk te verklaren.

Stichting Human Rights in Finance.EU te Amsterdam,
verzoekster
gemachtigde: [Naam],
tegen
De Nederlandsche Bank NV (DNB),
verweerster
gemachtigden: mr. C. de Rond en mr. M.L. Batting.

Inleiding

1. Bij brief van 12 april 2024 (de brief) heeft DNB de stichting bericht dat haar verzoek aan DNB om handhaving tegen Transactie Monitoring Nederland (TMNL) wegens overtreding van artikel 10 van de Wet ter voorkoming van witwassen en fi-